

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№ 36824

гр. София, 07.11.2025 г.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 23 състав, в
закрито заседание на 07.11.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Антоанета Аргирова

като разгледа дело номер **10542** по описа за **2025** година докладвано от съдията,
и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145-чл.178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК), вр.чл.68, ал.1 от Закона за защита от дискриминация (ЗЗДискр).

С Решение № 235 от 25.08.2025 г. по пр. № 164/2023 г. на Комисията за защита от дискриминация, КЗД- Втори специализиран постоянен заседателен състав е установил, че с действията си ответната страна „Радки 2011“ ООД, ЕИК:[ЕИК], представлявано поотделно от управителите Х. Г. Г. и Б. Г. К., не е извършила тормоз по смисъла на чл. 5 вр. § 1, т. 1 от ДР на ЗЗДискр. по признак „пол“; Оставила без уважение сигнал с вх. № 42-00-17/11.07.2023 г. и допълнение към него с вх. № 42-00-19/08.08.2023 г. по описа на КЗД, подадени от Фондация „Български фонд за жените“, представлявана от Н. Д. и Г. К., Сдружение „Български хелзински комитет“, представлявано от К. И. К., и от Н. Е. Д. и Г. К. К..

Решението е оспорено с обща жалба от:

1. Фондация „Български фонд за жените“, ЕИК[ЕИК], представлявана от Н. Е. Д. и Г. К. К. - директорки
2. Сдружение „Български хелзински комитет“, ЕИК[ЕИК], представлявано от Р. С. С. - председател
3. Н. Е. Д.
4. Г. К. К.,

чрез пълномощника адв. А. К., с искане за отмяната му, като незаконосъобразно.

Наведеното основание за оспорване е за противоречие с материалноправните разпоредби- чл.146, т.4 от АПК.

Жалбата отговаря на изискванията на чл.150 и чл.151 от АПК, като прилагането на вносна бележка за платена държавна такса не е необходимо (чл.75, ал.2 ЗЗДискр. и ТР № 5 от 25.06.2024 г. на ВАС по т. д. № 5/2021 г., ОСС, I и II колегия)

По отношение допустимостта на жалбата, съдът излага следното:

Жалбата е подадена срещу акт, който може да бъде съдебно оспорен (чл.68, ал.1 от ЗЗЛД). Спазен е и преклузивният 14-дневен срок по чл.149, ал.1 от АПК- административното решение е съобщено на жалбоподателите на 09.09.25 г. (л.160- л.163 по делото), а жалбата срещу него е подадена на 17.09.25 г. (л.10 по делото).

За да прецени дали жалбата е подадена от лица, легитимирани да го направят (чл.147, ал.1 от АПК), съдът излага следните съображения, от фактическа страна:

Действително без никакви мотиви, както се твърди в жалбата, в доклада-заключение по преписката (л.67 – л.69 по делото), инициативният за административното производство документ, наименован от подалите го физически и юридически „жалба“, е квалифициран като „сигнал“. Вярно е и твърдението на жалбоподателите, че са възразили срещу тази квалификация, като са депозирали становище- възражение (л.78- л.80 по делото). Върху това възражение процесуалният им представител е акцентирал и в първото редовно проведено заседание по преписката, отразено в протокола от заседанието (л.107 – л.111 по делото по делото). Видно от този протокол, председателката на състава изглежда приема конституирането на Д. и К. като жалбоподатели, но по отношение на двете юридически лица указва да бъде предоставен членски състав, с оглед нормата на чл. 3, ал. 2 от ЗЗДискр. В отговор на даденото указание на 09.07.2024 г. процесуален представител на страните е внесъл становище чрез ССЕВ (л.118- л.119 по делото). Към него прилага списък на Настоятелството на фондация „Български фонд за жените“, както и списък на членовете на общото събрание на Българския хелзинкски комитет (л.120- л.122), и отново сочи, че двете физически лица са носители на защитения признак „пол“ и че „за тях, както и за членовете и заетите в юридическите лица-жалбоподатели, твърдяното нарушение по признак пол създава обидна, унижителна и враждебна среда“. По отношение на юридическите лица поддържа, че легитимацията им на жалбоподатели произтича освен от големия брой жени в членския им състав, но и от целите на същите юридически лица, някои от които са насочени към защита правата на жените и които цели са установени по преписката. Позовава се и на Решение

№ 8085 от 28.06.2024 г. по адм. д. № 2122/2024 г. на ВАС (В това решение е приета легитимация на жалбоподател на сдружение, макар и като допълнителен аргумент, с оглед една от целите на сдружението- защита на социалните интереси, доброто име и достойнството на неговите членове, бел. на съдията).

С писма с изх. № № 42-00-52 от 31.12.2024 г. и 42-00-53 от 31.12.2024 г. председателката на КЗД е указала на двете юридически лица, че „тормозът като форма на дискриминация може да бъде разглеждан само когато е насочен спрямо физическо лице“, поради което следва за двете лица да бъде уточнено има ли членове в списъчния им състав, които се „чувстват тормозени“. Към двете физически лица, страни по преписката, указания не са давани (л.123- л.124).

С отговор на указанията от 13.01.2025 г., подаден чрез ССЕМ, процесуален представител на страните уведомява Комисията, че не е упълномощен да прави изявления от името на физически лица - членове на двете сдружения, а само на юридическите лица. Искане, в случай, че лицата бъдат конституирани като сигналподатели, това да бъде мотивирано (л.128 по делото).

В протокола от проведеното последно заседание по преписката, с участието на страните на 17.06.2025 година е вписано: „Комисията ще продължи да третира страните като сигналподатели“, тъй като „до този момент, извън определянето на числения състав на двете неправителствени организации, не фигурират лични волеизявления на лицата“ (л.151 – л.152 по делото). По отношение физическите лица не са изложени никакви мотиви.

В оспореното пред съда административно решение както юридическите, така и физическите лица са посочени са посочени за сигналподатели.

При тези данни от фактическа страна, съдът намира, че юридическите лица, иницирали производството пред КЗД действително нямат качеството на жалбоподатели, по следните съображения:

Съгласно чл. 2 от ЗЗДискр, целта на закона е да осигури на всяко лице правото на: 1. равенство пред закона; 2. равенство в третирането и във възможностите за участие в обществения живот; 3. ефективна защита срещу дискриминацията.

В разпоредбата е използвана думата „лице“, без разграничаването на физическо от юридическо лице.

Чл.3 от ЗЗДискр. гласи:

„(1) Този закон защитава от дискриминация всички физически лица на територията на Република България.

(2) Сдружения на физически лица, както и юридически лица, се ползват от правата по този закон, когато са дискриминирани на основата на признаците по чл. 4, ал. 1, по отношение на техния членски състав или на заетите в тях лица.“

По арг. от чл.3, ал.1 и ал.2 от ЗЗДискр., този закон защитава от дискриминация както физическите, така и юридическите лица. Защитава се тяхно субективно материално право- на физическите или на юридическите лица, нарушено от дискриминационно нарушение. Сдруженията на физически лица, както и юридически лица, когато упражняват правата по ЗЗДискр. не действат като процесуални субституенти на техния членски състав или на заетите в тях лица, нито като техни процесуални представители. Упражняват свои материални и процесуални права и целят да предизвикат благоприятни правни последици, които ще настъпят пряко за тях.

Носител на защитен признак по чл.41 ал.1 от ЗЗДискр. обаче, извън всякакво съмнение, може да бъде само физическо лице.

При така направените уговорки, макар и редакцията на нормата на чл.3, ал.2 от ЗЗДискр. да е в известна степен непрецизна, АССГ- II о., 23-ти състав я тълкува и намира, че във фактическия й състав са включени следните кумулативни предпоставки: 1. сдружение на физически лица, както и юридическо лице, което упражнява право по ЗЗДискр. в защита на свое материално субективно право, което право 2. твърди че е нарушено от дискриминационно нарушение на основата на признак по чл.4, ал.1 от ЗЗДискр., притежаван от (по отношение на) неговия членски състав или на заетите в него физически лица. Например: Училище, което твърди, че получава по-малко финансиране по причина, че учениците в него са от ромски произход. (Примерът е илюстративен и не касае действително събитие.)

Без значение е, че като защити свое материално субективно право, косвено защита ще получат и членовете или заетите в юридическото лице физически лица, носители на защитения признак по чл.4, ал.1 от ЗЗДискр.

По тези съображения, съдът намира, че качеството на юридическите лица в административното производство действително е на сигналподатели.

Съгласно чл.50 от ЗЗДискр., производство пред комисията се образува по: жалба на засегнатите лица; инициатива на комисията; сигнали на физически и юридически лица, на държавни и общински органи.

Анализът на цитираната норма от специалния приложим закон сочи, че разграничелният

критерий за преценка характера на инициативния документ е наличието или липсата на пряк и личен интерес от подаването му-дали с него се търси защита срещу твърдяно дискриминационно нарушение на собствени материални права, свободи или законни интереси или на държавни или обществени интереси, права или законни интереси на други лица. В този смисъл са и разпоредбите на чл.15, ал.1 и ал.2, и чл.109 от общия процесуален закон-АПК, както и последователната съдебна практика.

В заключение съдът обуславя извод, че Фондация „Български фонд за жените“, ЕИК[ЕИК] и Сдружение „Български хелзински комитет“, ЕИК[ЕИК] имат качеството на сигналоподатели в проведеното административно производство и не са легитимирани да оспорят процесното административно решение. Поради това и на основание чл.159, т.4 от АПК жалбата им следва да бъде оставена без разглеждане.

Обратно- физическите лица Н. Е. Д. и Г. К. К., които са заявили защитения признак „пол“, вкл. и предвид изричното конкретизиране в първото редовно проведено по преписката заседание че „за тях (...), твърдяното нарушение по признак пол създава обидна, унижителна и враждебна среда“- действително са имали качеството на жалбоподатели и за тях оспореното административно решение е неблагоприятно. Без значение за процесуалната им легитимация пред съда е обстоятелството, че са били конституирани, като сигналоподатели. Срещу неправилното им конституиране като сигналоподатели и проведеното административното производство от КЗД те не разполагат с друго способ за защита, освен този да оспорят крайния акт на производството, който е и неблагоприятен за тях по същество.

Дължимо е да най-сетне съдът да изложи, че допуснатото нарушение при определяне качеството на физическите лица, инициирали производството- на сигналоподатели, вместо на жалбоподатели- не означава автоматично, че КЗД е осъществила отменителното основание по чл.146, т.3 от АПК- съществено нарушение на административнопроизводствените правила по отношение на постановеното от нея приключващо производството и оспорено пред съда административно решение. Поради това и направените изводи във връзка с допустимостта на жалбата на физическите лица не формира предубеденост на съда, изразена преди решаване на спора, предмет на делото. Основанието по чл.146, т.3 от АПК е свързано с правото на участие в административното производство и изясняване на релевантните по случая факти. Дали то е осъществено - дали правото на участие на жалбоподателите в административното производство е било ограничено по някакъв начин от неправилното им конституиране като сигналоподатели по

преписката- е въпрос по съществуването на спора и него съдът ще прецени с крайния си акто-решението по делото.

Жалбата в допустимата ѝ част следва да се насрочи за разглеждане в открито съдебно заседание, като се конституира заинтересованата страна и разпредели се доказателствената тежест. С оглед естеството на спора, съдът преценява да упражни и правомощието си по чл.171, ал.2 от АПК, като допусне служебно извършването на съдебно –психологична експертиза.

Воден от гореизложеното, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ жалбата от Фондация „Български фонд за жените“, ЕИК[ЕИК], представлявана от Н. Е. Д. и Г. К. К. – директорки, и Сдружение „Български хелзински комитет“, ЕИК[ЕИК], представлявано от Р. С. С. – председател, и ПРЕКРАТЯВА производството по делото в същата част.

КОНСТИТУИРА КАТО ЗАИНТЕРЕСОВАНА СТРАНА (ЗС) ПО ДЕЛОТО: „РАДКИ 2011“ ООД, ЕИК:[ЕИК], представлявано поотделно от управителите Х. Г. Г. и Б. Г. К., с адрес за призоваване на л.3 по делото

ПРЕПИС ОТ ЖАЛБАТА на основание чл.163, ал.2 АПК да се изпрати на ЗС за писмен отговор-становище в 14-дневен срок, към който да приложи писмените доказателства (извън приложените в адм. преписка пред КЗД), с които разполага, както и да посочи останалите доказателства, които желае да бъдат събрани.

НАСРОЧВА делото в открито съдебно заседание на 22.12.2025 г. от 09.15 часа, за което да се призоват страните:

-жалбоподателите: Н. Е. Д. и Г. К. К., чрез пълномощника им адв. А. К..

-ответникът: Комисията за защита от дискриминация

-ЗС: „РАДКИ 2011“ ООД, ЕИК:[ЕИК],

УКАЗВА на ответника и на ЗС, за която оспореното решение е благоприятно , че на основание чл.170, ал.1 АПК носят доказателствената тежест за установяване на фактическите основания за издаването му и спазването на законовите изисквания за това.

ДОПУСКА извършването на съдебно-психологична експертиза, вещото лице по която, след

запознаване с доказателствата по делото, вкл. и процесния рекламен клип на ел. носител в преписката, да отговори на следните въпроси: 1. Съдържанието на негативните изказвания в рекламния клип допринася ли за изграждането на негативен стереотип за жените; 2. Засяга ли идентичността и достойнството им, като група; 3. Може ли тези негативни изказвания да се свържат с патриархалните представи на насилниците за нискостоящо място на жената както в обществения, така и в личния им семеен живот; 4. От психологична гледна точка, процесният рекламен клип окарикатурява ли домашното насилие над жени?

ДАВА възможност на страните в 7-дневен срок да формулират допълнителни задачи към вещото лице.

ОПРЕДЕЛЯ депозит за възнаграждение за вещо лице в размер на 500 лева, платим от бюджета съда (чл.75, ал.2 от ЗЗДискр.).

НАЗНАЧАВА за вещо лице Е. М. М., С., п.к. 1309, [жк], [жилищен адрес] д. тел. , ; специалност: психология, която да депозираща заключение с преписи за страните най-късно 7 дни преди съдебното заседание на 22.12.2025 г.

Определението, в прекратителната му за производството част, може да бъде обжалвано в 7-дневен срок от съобщаването му. В останалата му част, определението не може да бъде оспорено.

Определението да се съобщи на страните, чрез изпращане на преписи от него.

СЪДИЯ: